

som vor Opfattelse, at det samfundsmæssigt set vil være det heldigste, naar man ønsker Ædruelighedens Fremme, at lægge Afgørelsen og Ansvar for Bevillinger med Ret til Udskænkning og Handel med stærke Drikke i de kommunale Vælgeres Hænder. De har det nøje Kendskab til de lokale Forhold, og de har i sidste Instans Ansvar for Kommunens Ledelse. Derved undgaar man tillige at faa lokale Bevillingsspørgsmaal gjort til en afgørende Faktor ved de kommunale Valg. Jeg er ganske uenig med Flertallet i disse Betragtninger. Jeg mener netop, det er urigtigt at lægge saadanne Spørgsmaal direkte i Vælgernes Haand. Naar man har valgt en Kommunalbestyrelse og valgt Mænd, som man har Tillid til, saa maa man ogsaa give dem Ret til at ordne saadanne Anliggender. Flertallet siger, at det er de kommunale Vælgere, der har „det nøje Kendskab til de lokale Forhold“. Det har virkelig Kommunalbestyrelsen ogsaa. Det maa den da forudsættes at have; det vilde være uheldigt, om Vælgerne valgte Folk, der ikke har Kendskab til de lokale Forhold. Men jeg tror ogsaa, det er ganske urigtigt, hvad Flertallet siger, at de enkelte Vælgere skulde have større Kendskab til de lokale Forhold end vedkommende Kommunalbestyrelse, og jeg synes heller ikke, det er rigtigt, at det er Vælgerne, der i sidste Instans har Ansvar for Kommunens Ledelse. Naturligvis er det paa en vis Maade rigtigt; men et Sogneraad eller en Kommunalbestyrelse kan man drage til Ansvar; naar derimod alle Vælgere har stemt, oven i Købet ved hemmelig Afstemning, hvem skal man saa drage til Ansvar? saa er der ingen at drage til Ansvar. Ansvar forflygtiges netop ganske, naar det skal bringes ud til de enkelte Vælgere. Hvis man derimod har de enkelte Kommunalbestyrelsesmedlemmer at holde sig til, saa ved man, hvor man skal lægge Ansvar, og saa kan man gøre Ansvar gældende, naar de Folk skal til Valg igen. Man siger ogsaa fra Flertallets Side, at naar man saaledes lægger det i Vælgernes Hænder, undgaar man at faa lokale Bevillingsspørgsmaal gjort til en afgørende Faktor ved de kommunale Valg. Nej, det gør man i Virkeligheden slet ikke, tværtimod. Paa den Maade, som Kommuneafstemningen er ordnet, vil man netop ved de kommunale Valg faa Spørgsmaalet langt skarpere frem, end det hidtil er sket. En Trediedel af en Kommunalbestyrelse, hvilket i alle de Sogneraad, der kun bestaar af 5 Medlemmer, vil sige 2 Medlemmer, kan forlange et saadant Spørgsmaal sat til Kommuneafstemning. Følgelig vil der ved

alle fremtidige kommunale Valg, hvis denne Bestemmelse bliver vedtaget, blive en forfærdelig Agitation fra Afholdsfolkernes Side for at faa i det mindste 2 eller 3 Medlemmer ind i Sogneraadet for at have Haands og Halsret over dette Spørgsmaal, saaledes at de ved enhver given Lejlighed kan bringe det ud til Folkeafstemning, og derved vil der skabes Uro og Forvirring, naar vi skal have alt for mange af den Slags Afstemninger. En af Følgerne deraf vil blive, at der ved de kommende kommunale Valg vil blive drevet en umaadelig Agitation fra denne bestemte Retning, for at den kan skaffe sig i alt Fald $\frac{1}{3}$ af Medlemsantallet indenfor Sogneraadet; saa har den nemlig Spillet gaaende. Jeg synes — og det synes Mindretallet i det hele taget med mig —, at det er en saare udemokratisk Bestemmelse, at vi skal have saadanne Folkeafstemninger.

Jeg vil i denne Forøindelse henlede Opmærksomheden lidt nærmere paa, hvorledes disse Kommuneafstemninger kan etableres. Hvad angaar Spørgsmaalet om Bevillingsantallets Begrænsning, staar der i sidste Stykke af § 13, at „naar der i Kommunalbestyrelsen — i København i Borgerrepræsentationen — ikke opnaas Enighed om Fastsættelsen af Bevillingernes Antal eller i Spørgsmaalet om at forbeholde et Selskab... fremtidige Bevillinger, og mindst $\frac{1}{4}$ af Forsamlingen forlanger det, bliver disse Spørgsmaal at afgøre ved Kommuneafstemning“. Hvor det drejer sig om København og Købstæderne, er det endogsaa kun $\frac{1}{4}$ af Forsamlingen, der kan forlange dette Spørgsmaal ud til Kommuneafstemning, og hvor det drejer sig om Ydelsen af enkelte Bevillinger og paa Landet kan altsaa $\frac{1}{3}$ forlange det. Det hedder ganske vist, at det er lagt i Vælgernes Hænder, men vi ved jo nok, hvorledes det saa gaar. Det vil i Praxis gaa saaledes, at de, der er imod, at en Bevilling skal gives, eller som holder paa, at Antallet af Beværetninger skal indskrænkes, det er dem, der i Øjeblikket er besjælede af den hellige Ild, og de stemmer alle som een, hvorimod mange, der ikke tænker saa meget over Sagen, eller som maaske stiller sig en Smule ligegyldige overfor hele Spørgsmaalet, undlader at stemme, og i Virkeligheden bliver det saaledes i de allerfleste Tilfælde kun et lille Mindretal af Vælgerne, der kommer til at afgøre hele dette Spørgsmaal. Ogsaa dette synes jeg er udemokratisk. Jeg kunde til Nød forstaa, hvis man havde fastsat, at en vis Procentdel af Vælgerne skulde deltage i Afstemningen, for at en saadan Beslutning kunde træffes, men noget saadant er ikke foreslaaet her.